

MADELENE NYGREN
I KORTHET

ARBETAR SOM: Trädgårdsdesigner

ÅLDER: 46 år

BOR: På Ingarö

FAMILJ: Man samt två barn

HÖSTFAVORITER: Senblommande perenner, som solhatt, höstsilverax och höstanemoner.

OM SIN EGEN TRÄDGÅRD:

"Jag älskar det frodiga och naturliga, vilket märks både i mina planteringar och genom att jag har låtit bevara en stor del skogstomt. Sedan har jag tydliga grundformer med mer runt än kantigt på både rabatter och trädgårdsgångar. Det harmoniserar också bättre med huset, vilket är viktigt eftersom jag ser trädgården som en förlängning av huset. Sedan har jag många sittplatser runtom, för en trädgård ska inte bara vara fin att titta på, den ska också kunna användas och njutas av på bästa sätt!"

"HÖSTEN ÄR DEN BÄSTA TIDEN FÖR PLANTERING"

De flesta av oss förknippar nog trädgårdsarbete och trädgårdsskötsel med vår och sommar, men säsongen är så mycket längre än så. Med smart planering, som börjar redan på hösten, kan du glädjas åt en frodig trädgård ända in i oktober.

Det menar trädgårdsdesignern Madelene Nygren på Ingarö, som anser att säsongen inte är slut bara för att det blir höst. "Det finns så många vackra senblommande perenner att njuta av!"

TEXT: EVA-LOTTA SIGURDH | FOTO: GUSTAV KAISER

Vad är viktigast att tänka på med höstträdgården?

– Att plantera sådant som blommar sent, som till exempel solhatt, höstsilverax och höstanemon. Förutom att dessa perenner blommar fint långt in på hösten så är de även gröna och fina hela sommaren, fram till blomningen. Dubbel njutning, med andra ord. Läs även ordentligt på etiketterna när du handlar, för både skötsel och blomningstid och misströsta inte över dåligt utbud. De flesta större plantskolor satsar mest på vår- och sommarblomster, eftersom vi av tradition planterar mest då, men på de välsorterade plantskolorna finns lika bra utbud även på hösten.

Vad är det bästa med höstträdgården?

– Tvärtemot vad många tror så är hösten bästa tiden att plantera på, både det som blommar sent och inför nästkommande vår. Det är inte lika torrt i markerna nu, plus att det oftast regnar mer på hösten än på sommaren. Förutom att du slipper jobbet med att vattna så mycket, så är det en stor fördel för alla med egen brunn. På hösten är det dessutom inte heller lika stor tillväxt på ogräs. Det mesta sköter sig själv nu. Sedan har många av oss mer tid att njuta av trädgårdsarbetet under hösten än under den stressiga vårperioden när det är så mycket annat som pockar på.

Finns det något jag inte kan plantera eller göra i min trädgård på hösten?

– Nej, du kan plantera allt, både buskar, träd och perenner. Även vårlökarna sätter du nu, så blommar de frodigt kommande vår. Beskärning av många träd och buskar kan göras under JAS, det vill säga, juli-september.

Vilka trädgårdstrender råder nu?

– Odling av alla de slag är väldigt inne just nu. Det är även mycket fokus på det estetiska, särskilt färgmässigt. Efter att

länge ha varit ratat som skrälla färger har nu gult och orange slagit igenom stort. Det tycker jag är kul, för det går så fint ihop med vitt, som alltid är fräscht. Och så är det ju jättevackert på hösten. En annan trend är att det går mer och mer mot det naturliga, både i utemöbler och i planteringar. Trädgården får gärna vara frodig och skogig. Så just nu är jag väldigt inne, som har låtit behålla lite blåbärsskog på min tomt.

Vad bör jag ta särskild hänsyn till med en trädgård i skärgården?

– Rådjuren! De är i särklass trädgårdens värsta fiende, men även älg och hare. I skärgården växer mest barrträd och där de trivs är jorden rätt torftig och ofta sandblandad, inte det ultimata för att anlägga en trädgård. Utmärkande med

HÖSTRÄDGÅRD. Ge inte upp din trädgård bara för att sommaren är över. Tvärtom finns många senblommande perenner att njuta av långt in på hösten, påminner trädgårdsdesignern Madelene Nygren. Här hennes egen trädgård på Ingarö.

skärgårdsmiljön jämfört med fastlandet är också att säsongen börjar ungefär två veckor senare här. Efter ett tag kommer det dock i kapp.

Hur får jag då bukt med rådjur och torftig jord?

– Gilla läget och acceptera förutsättningarna. Det är mitt första och främsta råd. Så försök alltså inte arbeta mot naturen, utan med den. Sätt växter som rådjuren inte gillar (allt med starka dofter) runt de växter som de gillar mest, som rosor och tulpaner. Eller spruta giftfri Tricogardenspray några gånger per säsong på allt som inte är ätbart. Sprayen består av fårfett och regnar inte bort, så det är det allra mest effektiva. Jag hade hundratals tulpaner i våras och rådjuren åt inte upp en enda. När det gäller den torftiga jorden så fyll på uppifrån, särskilt vid nyplantering. Gräv ur och tillför ny, bra och ogräsfri jord och massor med gödsel.

Hur kan jag "trolla" på bästa sätt med en liten trädgård?

– Ett knep är att bygga på höjden, till exempel på spaljéer. Ett annat knep är att rama in trädgården med rabatter i utkanterna. Ha inga rabatter på mitten. Tänk också på att anpassa växtvalen och ta reda på full höjd innan du sätter häckar och träd.

Tvärtom då, om jag har en riktigt stor trädgård?

– Dela in trädgården i rum och placera dessa rum så nära huset som möjligt. Fundera även på hur mycket tid och arbete

du vill lägga ner. Bara för att du har 3 000 kvadratmeter trädgård så behöver du inte ha lika mycket som behöver skötas. En del kan med fördel vara naturskog eller äng.

Fler estetiska knep för att få en så snygg hösträdgård som möjligt?

– Med hösten kommer oundvikligen mörkret. Därför tycker jag att belysningen är viktigare än någonsin den här årstiden. Så satsa på både allmänbelysning och punkt-belysning. Ett tips är att belysa utkanterna av trädgården och låta det lysa inåt. Då belyses hela tomten och du får stämningsfull och fin utsikt inifrån. Punkt-belys i första hand träd och buskar och då nerifrån och upp för bästa effekt. Lögonfallande blickfång är alltid trevligt i en trädgård, oavsett årstid. Det kan vara allt ifrån en stege mot ett äppelträd till en fin fontän. ♣

MADELENES BÄSTA TRÄDGÅRSTIPS

TÄNK EFTER FÖRE. Ha en tydlig plan för din trädgård innan du börjar anlägga och plantera - och följ den. Tänk också på full höjd när du exempelvis köper träd och på att plantera rätt växt på rätt plats. Fel läge kan bli förödande för dina växter.

HÅLL EFTER OGRÄSET. Förutom att det ser trist ut tar ogräs näring från växterna och kan förstöra en hel rabatt om du låter det ta överhand. Ogräset växer visserligen som mest på sommaren, men frodas fortfarande långt in på hösten.

BREDDA SÄSONGEN. Det finns massor med senblommande perenner, som hortensia, solhatt och höstanemon och tidig vårblomster, som spetsmossa och kaukasisk forgetmiggej. Även vårlökar, som till exempel tulpaner och narcisser, ska planteras på hösten. På så vis får du både tidigare och bättre blomning samt mer tid att verkligen hinna njuta av din trädgård under stressiga vårmånader.

ARBETA INTE MOT NATUREN UTAN MED DEN. Acceptera att rådjuren finns och att jorden kan se olika ut i olika miljöer. Anpassa din trädgård efter detta genom att till exempel sätta växter med starka dofter runt tulpanerna och gödsla skärgårdsjorden rikligt på våren.

HELLRE EN VÄLSKÖTT RABATT ÄN FEM HALVDANA. Det är lätt att bli överambitiös och "dutta" för mycket, vilket ger ett misskött intryck. Återigen – vad passar just dig och dina ambitioner? Utgå ifrån den tid du har och de förutsättningar som finns. Tänk på att det inte är trädgården som ska bestämma över dig, utan du över din trädgård.

CT 300h Business | Fullhybrid | 156 hk | Hjälpvärdnad | 08 körning 3,8 l/100 km, CO₂ 88 g/km
Pris 242 900 kr (inkl. moms 201 100 kr) | Formbrevvärde från 1 396 kr/vecka* | Leasingavgift från 3 076 kr/vecka**

LEXUS-ÄGARE HAR HÖGA FÖRVÄNTNINGAR.

Eller på bilen och kundtjänstansvar. Med all rätt. Det är inte nog att leverera till de förväntningarna. Chiffrer som visar på många goda betyg som håller sig till Lexus bil och bil efter bil, så måste vi göra något extra. Men vi vill vara in till oss på Lexus Stockholm och uppleva skillnaden. Skicka oss på ett brev eller mejla, och så blir en Lexus.

Lexus Stockholm Öst
Lexus Stockholm Väst
www.lexus.se/bilochbil

Tjänstgatan 14-18, 1418
Sjöströmstigen 51, Årsta

Öppettider vardagar 10-18, helgar 10-18
Öppettider vardagar 10-18, helgar 10-18
*Baserat på ett års körning
**Baserat på ett års körning

